

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 7. detsember 2020
(OR. en)

13573/20

COPS 432
CIVCOM 182
POLMIL 188
CFSP/PESC 1064
CSDP/PSDC 601
RELEX 964
JAI 1055

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	13440/20 COPS 425 CIVCOM 180 POLMIL 183 CFSP/PESC 1048 CSDP/PSDC 594 RELEX 940 JAI 1038
Teema:	Nõukogu järeldused ELi rahuvahendamise kohta

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused ELi rahuvahendamise kohta, mille nõukogu võttis vastu oma 7. detsembri 2020. aasta istungil.

NÕUKOGU JÄRELDUSED
ELi RAHUVAHENDAMISE KOHTA

1. Nõukogu kinnitab taas oma toetust rahuvahendamisele, mis on rahu ähvardavate ohtudega tegelemisel peamine vahend ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames toimivas konfliktide ärahoidmises ja lahendamises ning rahu kindlustamises. Sellega seoses tervitab nõukogu uut ELi rahuvahendamise kontseptsiooni (WK 12466/2020), mis põhineb 2009. aasta ELi vahendustegevuse ja dialoogi alase suutlikkuse suurendamise kontseptsioonil ning asendab selle (dok 15779/09). Uus kontseptsioon kajastab Euroopa Liidu (EL) suuremaid ambitsioone rahuvahendamisel.
2. Vägivaldsed konfliktid ja esilekerkivad uued julgeolekuprobleemid ohustavad rahu ja stabiilsust. Nõukogu nõuab, et ELi osalemine konfliktide ennetamises ja lahendamises oleks õigeaegne, proaktiivsem ja resoluutne ning toimuks muu hulgas väärtuspõhise rahuvahenduse kaudu.
3. Nõukogu rõhutab ELi väärtuspõhist lähenemisviisi rahuvahendamisele, mis põhineb tema põhiväärtustel. Nõukogu kinnitab taas, et Euroopa Liit on kindlalt pühendunud tegevusele edendamaks veelgi universaalseid põhiväärtusi kõigi jaoks. Euroopa Liidu sise- ja välispoliitika aspektide aluseks on jätkuvalt inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriigi põhimõte ja inimõiguste austamine.
4. Nõukogu rõhutab, et EL on pühendunud reeglitel põhineva rahvusvahelise korra toetamisele ja tugevdamisele, mille keskmes on ÜRO, ning tõhusa mitmepoolsuse tagamisele, mis põhineb rahvusvahelise õiguse normide ja põhimõtete, rahvusvahelise humanitaarõiguse ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse austamisel, muu hulgas inimõigustealase hariduse andmise kaudu. Nõukogu tuletab meelde ÜRO rolli ELi loomuliku strateegilise partnerina konfliktide ärahoidmisel ja kriiside lahendamisel kogu maailmas.

5. Nõukogu rõhutab, et ELi vahendamistegevuses juhindutakse konfliktitundlikkusest ja põhimõttest „ära tekita kahju“. Nõukogu tunnistab, et vahendamine ja rahu kindlustamine võivad olla pikad, mittelineaarsed ja järkjärgulised protsessid ning kaasamisega seotud ohud ei tohiks osalemist takistada.
6. EL ja selle liikmesriigid edendavad naistele ja tütarlastele inimõiguste täieliku kasutamise tagamist, soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste võimestamist esmatähtsa ülesandena kõigis oma tegevusvaldkondades. Seda arvestades on ELi eriprioriteediks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ning naiste täielik, võrdne ja sisuline juurdepääs poliitiliste otsuste tegemisele ja rahuprotsessidele ning nendes osalemine ja nende juhtimine kõigil tasanditel ning seetõttu rõhutab nõukogu, et sellega seoses on vaja erimeetmeid. Nõukogu kordab taas ELi pühendumust naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava täielikule rakendamisele ning tervitab ELi rahuvahendamise kontseptsiooni panust naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ELi poliitikaraamistiku rakendamisse.
7. Nõukogu tuletab meelde, et rahuvahendamine on osa väliskonfliktide ja -kriiside puhul järgitavast ELi integreeritud lähenemisviisist, milles see on üks element poliitilisest ja operatiivsest küljest sidusas ELi reageerimises, mis põhineb ELi üldise strateegia raames tehtud ühisel konfliktianalüüsil. Integreeritud lähenemisviisi kohaldamine vahendamise suhtes nõuab, et EL tugevdaks veelgi liikmesriikide, institutsioonide, oskusteabe ja asjakohaste vahendite ühendamise viisi. Nõukogu kinnitab, et integreeritud lähenemisviis loob õige raamistiku selle kindlaksmääramiseks, milliseid vahendeid saab EL konkreetses kontekstis vahendustegevuse lähenemisviisi järgides tulemuslikult ära kasutada. Seda arvestades võiks ka ÜJKP tsiviilmissioonidel olla toetav roll rahu järelevalves ja vahendamises, kui see on asjakohane ja kooskõlas nende vastavate volitustega.
8. Mitmesuunalist lähenemisviisi nõudvate praeguste konfliktide keerukust arvesse võttes rõhutab nõukogu, et on oluline toetada kaasavaid rahuprotsesse, mis on kooskõlas rahvusvahelise õigusega, püüavad kaasata sidusrühmi rahvusvahelisel ja piirkondlikul tasandil ning kaasavad kõiki ühiskonnatasandeid ja -segmente alates poliitilistest liidritest kuni kodanikuühiskonna ja kohalike kogukondadeni, kaasa arvatud noorteni, võttes arvesse relvakonfliktides osalevate laste eriti haavatavat olukorda.

9. Nõukogu rõhutab vajadust võtta ELi rahuvahendamisel arvesse kliimamuutuste mõju rahule ja julgeolekule. Nõukogu tunnistab, et kliimamuutused on ohtu suurendav tegur, mis süvendab konflikte, ohustab rahu kindlustamist ja tekitab uusi ettenägematuid ebastabiilseid olukordi. Nõukogu rõhutab, et seetõttu tuleb konfliktide ärahoidmise, rahuvalve ja rahu kindlustamise strateegiates järjekindlalt arvesse võtta kliimaga seotud riske.
10. Nõukogu rõhutab, et konfliktide ärahoidmisel ja lahendamisel on tähtis kultuuripärand, edendades sellealase hariduse andmist, ning kutsub üles pöörama nendele aspektidele ELi rahuvahendamisel rohkem tähelepanu.
11. Nõukogu rõhutab, et on oluline teha koostööd vahendustegevuses osalejatega, eelkõige nendega, kes peavad lugu ELi põhimõttelisest ja väärtuspõhisest lähenemisviisist rahuvahendamisele, nimelt mitmepoolsete ja piirkondlike organisatsioonidega, kes saavad oma piirkonnas tugineda ainulaadsetele usaldussuhetele ja olla avatud toetajate osalusel toimuvale dialoogile rahu kindlustajate ja konfliktis osalejatega, näiteks OSCEga. Samuti ergutab nõukogu looma partnerlusi ja tegema koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike osalejatega, kaasa arvatud nendega, kes esindavad vägivaldset konflikti kogevaid riike ja piirkondi.
12. Nõukogu rõhutab vajadust kasutada täielikult ja õigeaegselt ära ELi võimendavaid ja konfliktitundlikke vahendeid, et toetada ELi rahuvahendamise eesmärke ning kaasata konflikti osapooled dialoogi, mille eesmärk on rahuloomine ja rahu säilitamine.
13. Nõukogu leiab, et ELi vahendamistegevuse jätkuva arengu tagamiseks on oluline jätkata ELi asutuste, institutsioonide ja liikmesriikide läbi viidavat suutlikkuse suurendamist ja koolitamist, samuti vahendamise alaste praktiliste suuniste andmist ELi vahendustegevuses osalejatele, sealhulgas liikmesriikidele, ja ELi partneritele, pöörates tähelepanu rahuvahendamise seisukohast üha olulisematele küsimustele, nagu kultuuripärandi säilitamine, digitehnoloogia, vaimne tervis ja psühhosotsiaalne tugi, kliimamuutused, piiratud juurdepääs loodusvaradele, eelkõige veele, ning keskkonnaseisundi halvenemine.

14. Konfliktide ärahoidmise ja vahendamise alased kaalutlused peaksid kajastuma ELi strateegilistes ja programmdokumentides ning need tuleks integreerida ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames tehtavasse nõukogu töösse. Nõukogu palub Euroopa välisteenistusel esitada poliitika- ja julgeolekukomiteele ühe aasta jooksul ning seejärel igal aastal aruande kõnealuse kontseptsiooni põhielementide osas tehtud edusammude kohta.
-